

Friheten i Kristus

Predikan i St Görans kyrka 12 sönd e trefaldighet 2024-08-18 av Arne Wikström

En sommar för några år sedan tillbringade jag en hel del tid med ett av mina barnbarn, som då var 8 år. Ibland tyckte han nog att jag låg kvar lite för länge i sängen. Då kom han och sa: - Är det Lilleputtarna som har bundit fast dig, så att du inte kommer upp? Och visst kan det vara så – i flera betydelser. Som Gulliver hos Lilleputtarna så kan vi vara hårt bundna av många små rep.

Vi kanske kämpar ”med näbbar och klor” men kommer inte loss. Jag kom att tänka på detta uttryck vid ett tillfälle för några år sedan när jag skulle hjälpa en liten trastunge som hade fastnat i nätet som fanns över en vinbärsbuske. Jag försökte befria den lilla trasten, men den kämpade emot av alla krafter. Med ”näbb och klor.” Den hade en otroligt stark näbb och fantastiskt vassa klor för att vara en så liten fågel. Men ju mer den kämpade desto mer trasslade den in sig i nätet. Jag blev tvungen att ta i med hårdhandskarna – bildligt talat – för att befria den. Jag höll den lilla fågeln i ett stadigt grepp och fick säkert klippa nätet på tio ställen – så intrasslad var den.

Men till sist gick det och medan den lilla trasten flög iväg så kom jag att tänka på Davids uttryck i den 124 psalmen (v 7-8):

*Vår själ kom undan
som en fågel ur fågelfångarens snara.
Snaran gick sönder och vi kom undan.
Vår hjälp är i Herrens namn,
hans som har gjort himmel och jord.*

Dagens tema är Friheten i Kristus. En del av oss har kanske – som David – erfarenhet av att liksom fastna i ett nät – som den lilla fågeln. Först trodde vi att det skulle gå lätt att ta sig ur. Sedan blev vi mer och mer desperata. Och mer och mer intrasslade. Och till vår förtvivlan märkte vi att vi satt fast. Benhårt. Ohjälpligt – trodde vi. Vi trodde att

vår sista stund var kommen. Då kom han – inte Fågelfångaren utan Frälsaren. Han tog ett stadigt tag i oss medan han klippte loss nätet. Vi var fria!

Ja, *Friheten är verkligen det bästa ting som sökas kan all jorden kring* som biskop Tomas skrev för 700 år sedan. Eller som Björn Afzelius skriver i en av våra vackraste sånger: Sången till friheten: *Du är det finaste jag vet, du är det dyraste i världen.*

Ibland möts vi av nyheter om fångar som har rymt från fängelser. Bakom detta kan vi ana desperationen av att vara berövad friheten. Man är beredd att betala ett mycket högt pris för att få tillbaka friheten, trots att man vet att chansen att ”lyckas” inte är så stor.

Dom Helder Camara är en av mina favoriter både som person och författare. Han var biskop i Brasilien och dog för några år sedan. Dom Helder var en oförskräckt förkämpe för de fattiga. För över 40 år sedan skrev Dom Helder i boken *Tusen skäl att leva* (s 87):

*Vem kan berömma sig av att vara fri?
Vem har inte sina hemliga fängelser,
sina osynliga kedjor,
så mycket mer hindrande
ju mindre de syns?*

Sanningen ska göra er fria, säger Jesus. Motsatsen till sanning är lögn. Sanningen gör oss fria. Lögnen binder och snärjer oss. Många av oss har det som binder oss – våra små eller stora lögner. Som Gulliver i Lilleputtarnas land kan vi vara hårt bundna av de många små repen.

Sanningen gör oss fria! Men sanningen kan vara obarmhärtig. Men samtidigt anar vi att det bara är ur sanningen som nytt liv kan växa.

I evangelietexten möter vi en man som sitter i ett slags fängelse. Han var döv och kunde knappt tala. Han kunde inte nå omvärlden. Kunde inte höra de andra. Kunde inte tala med dem. Levde i en avskild värld.

Men Jesus kommer och öppnar mannens öron. Helt plötsligt kan han höra och han börjar tala riktigt. Han kommer ut ur sin isolering, ut ur sitt fängelse.

Människan skapades till Guds avbild. Guds väsen är kärlek. Vi människor är skapade att vara lika Gud, skapade till att leva i en kärlekens relation. Med frihet och förmåga att kunna välja kärleken. Att kunna råda över allt som vill hindra kärleken. Det var också tillståndet i Paradiset.

Men som vi vet så förlorade tyvärr människan Paradiset. Hon förlorade sin likhet med Gud. Och nu liknar hon mannen i vår text. Han som var döv och knappt kunde tala. Människan är instängd i sig själv. Kan inte höra de andra. Kan inte tala med dem. Hon kan inte av egen kraft ta sig ur sin bundenhet eller fångenskap.

Men djupt inom sig bär människan på en hemlängtan. Längtan till Paradiset. Längtan till ett tillstånd där kärleken råder. Där kommunikationen mellan Gud och människa och mellan människor fungerar utan störning. Där man kan höra vad Gud säger och vad med-människan säger. Där man kan tala själv utan problem.

Jag arma människa, ropar Paulus i slutet av Rom 7, *vem ska befria mig?* Och så ger han svaret i kap 8, som i vår bibel fått rubriken: *Ett andligt liv i frihet*. Så har ju också Rom 8 blivit ett av bibelns mest lästa och citerade kapitel: *Kristus Jesus har gjort mig fri från syndens och dödens lag*. (Rom 8.2) Det är Jesus som kommer till oss och ropar "*Effata*" - *öppna dig!*

Det kristna livet är en fråga om öppenhet. Augustinus ber i en vacker bön till Gud:

- *Där du har öppnat mig, stig in!*
- *Där jag ännu är stängd, öppna mig!*

Johannes av Korset säger att Gud står som solen över människorna: det räcker med att öppna sina fönster och dörrar för att få hela sitt hus fyllt av ljus. Besvikelse och bitterhet är alltid instängdhet. En människa som är öppen kan inte vara bitter.

Till församlingen i Laodikeia i Uppenbarelse-boken säger Jesus: *Se jag står för dörren och bultar. Om någon hör min röst och öppnar dörren skall jag gå in till honom och äta med honom och han med mig*. Upp 3:20 Jesus vill ge oss del av Guds kärlek. Han bultar på. Men handtaget sitter på insidan. Jesus spränger inga dörrar men han vill att vi ska öppna för honom och hans kärlek.

Vi ber:

Herre, ge mig öppnade öron att jag kan höra din röst, att jag kan höra ropet och viskningen från min medmänniska.

Herre, jag öppnar dörren så att Du kan utföra ditt verk. Där du har öppnat mig, stig in! Där jag ännu är stängd, öppna mig!

Amen